

(koji predstavljaju ne neku zamišljenu radnju već stvarno vrše sveti misterij).

Neka, dakle, u buduće među onima koji se sakupljaju oko Gospodnjeg stola ne bude razdiobe na vršioce s jedne strane te na slušaoce i gledaoce s druge strane, nego neka u svetom misteriju svak vrši svoju ulogu (Isp. Uredbu o sv. bogoslužju, br. 28).

Drugi program njemačke televizije, 28. ožujka i 19. travnja o. g., pod naslovom »Misa bez gledalaca« tumači ideju vodilje suvremene liturgijske obnove. Na tom programu vidjet će se i prizor što ga prikazuju dvije naše slike. Prizor je snimljen u Hamburgu. Misnik je duhovnik hamburške katoličke omladine, kapelan Thollen. Omladina je zajedno sa svećenikom okupljena oko oltara. U crkvi nema nikoga tko ne bi liturgiju direktno i stvarno vršio. — Očito je da bez dozvole crkvene vlasti nije slobodno uvoditi vršenje bogoslužja kakvo ga vidimo na ovim slikama, jer je još na snazi odredba Crkvenog zakona da »žena u nikojem slučaju ne pristupa k oltaru« (kan. 813, §2). Ali je opet s druge strane važno naglasiti da u crkvi za vrijeme službe Božje svi prisutni budu vršioци bogoslužja!

o. J. Radić

ODGOVORI LITURGIJSKOG VIJEĆA

Pitanje: Treba li da misnik izostavlja zaziv »Gospodine, nisam dostojan« koji govore oni što stupaju na Pričest neposredno prije pričješćivanja? — **Odg.:** Da.

Pitanje: Da li pojedinačno kađenje treba pridržavati samo za biskupe? — **Odg.:** Osim biskupa treba pojedinačno kađiti i druge Ordinarije. Koga treba razumjeti pod tim nazivom nabraja kan. 198, §1.

Pitanje: Da li spada na biskupsku konferenciju odobravanje onih melodija na živom jeziku koje imaju pjevati celebrant i službenici ili i melodija koje ima pjevati puk i zbor pjevača? — **Odg.:** Po sebi biskupska konferencija ima odobravati samo nove melodije za celebranta i službenike. Kod dialogâ i aklamacija također i ono što pjeva puk. Što se tiče melodija za zbor i puk (proprija i ordinarij (Mise) na snazi su dosadašnji crkveni zakoni prema kojima pojedini biskupi, preko dijecezanskih komisija moraju bdjeti da te melodije budu u skladu s općim liturgijskim zakonima.

Pitanje: Da li je Vijeće ikada dozvolilo da se kanon govori živim jezikom? — **Odg.:** Nikada, nikom.

Pitanje: Smije li na čitanoj Misi puk pjevati samo neke dijelove ordinarija i proprija? Smije li te dijelove i misnik pjevati zajedno s vjernicima? — **Odg.:** Da (na jedno li drug pitanje).

Pitanje: Da li misnik mora pjevati s pukom »Svet-Blagoslovljen« i onda kad se pjeva višeglasno. — **Odg.:** Ne, nego samo kad se pjeva gregorijanskim, modernim ili pučkim napjevima koji nisu dugi. Inače počinje kanon kao i do sada. No poželjno je da »Svet« uvijek pjeva cijeli narod laganim i kratkim napjevima.

Pitanje: Da li se izostavljaju molitve pred oltarom kad slijedi Misa iza donosa mrtvaca u crkvi? — **Odg.:** Da.

Pitanje: Je li dozvoljeno na koncu Mise izostaviti »Placeat« da se poveže usklik »Idite u miru« s blagoslovom misnika? — **Odg.:** Do konačne opće obnove neka ostane kao i do sada.

Pitanje: Da li molitva vjernih završava kratkim ili dugim završetkom? — **Odg.:** Kratkim.

Pitanje: Da li se živi jezik ima upotrebljavati na Misama kod kojih je prisutan narod premda nitko ništa ne sudjeluje? — **Odg.:** Svakako, jer je upravo nerazumijevanje jezika jedan od glavnih razloga da narod ne sudjeluje u liturgiji.

Pitanje: Je li dozvoljeno prefaciju pjevati na živom jeziku? — **Odg.:** Nije. Upravljenom nam je vrlo mnogo molba u tom pogledu. Strpite se. Ako se što promijeni, odmah ćemo javiti predsjednicima biskupskih konferencija i liturgijskih komisija.

Pitanje: Da li na svečanoj Misii ceremonist još uvijek prati podzakona na ambon za pjevanje poslanice? — **Odg.:** Da.

Pitanje: Da li na čitanoj Misii moraju akoliti pratiti misnika na ambon za čitanje Evandjelja? — **Odg.:** Dolikuje.

Pitanje: Obnovljeni Red Mise predviđa da se kalez može postaviti na stol kod oltara. Je li dozvoljeno da ga na oltar donese i s oltara odnese ministrant koji nije nikakav red niti ima kleričku zuru? — **Odg.:** Da.

KAMO ĆEŠ, LITURGIJO?

O mnogim pojedinostima s područja liturgijske obnove često u časopisima čitamo čudne stvari, gledamo neobične fotografije, na konferencijama, u izjavama i razgovorima slušamo oštre kritike. Katkad nam se i kosa mora naježiti.

»Kamo ideš, liturgijo?« »Kamo ćete vi, liturgisti i pastoralisti doprijeti s liturgijom?« ...

Oprimo se, braćo, takvom stavu jer ne dolazi s Božje strane.

Put liturgijske obnove je siguran, blistav i prostoran. Pokazuju nam ga Crkva i Vrhovni pastir. Svaki drugi put je kriv.

A. Bugnini,

tajnik Liturgijskog vijeća

Moramo se pitati zašto je Crkva i u naše doba tako kasno upoznala znakove vremena ili ih uopće nije upoznala. To je bilo na štetu i crkvi i svijetu. Da izbjegnemo slične štete u buduću, započnimo obnovom teologije Duha Svetoga i njegova djelovanja u Crkvi, obnovom biblijske i patrističke teologije, novom cijenom karizmata i milosnih darova Božjeg puka, novom metodom vršenja crkvenog auktoriteta.

Msgr. Tenhumberg, pom. bisk. Münstera